

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาการรับรู้และพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออกของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลวังชิ้น อำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่ ได้เก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มตัวอย่างจากหัวหน้าครัวเรือนหรือผู้แทนที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในเขตเทศบาลตำบลวังชิ้น จำนวน 4 หมู่บ้าน 300 คน ระยะเวลาในการจัดเก็บข้อมูลตั้งแต่เดือนพฤษภาคม-มิถุนายน 2549 รวม 2 เดือน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์นำเสนอเป็น 4 ส่วน ดังนี้

- ส่วนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง
- ส่วนที่ 2 การรับรู้เรื่องโรคไข้เลือดออกของกลุ่มตัวอย่าง
- ส่วนที่ 3 พฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออกของกลุ่มตัวอย่าง
- ส่วนที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ และพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออกของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยหัวหน้าครัวเรือนหรือผู้แทนที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป จำนวน 300 คน จำแนกตามเพศ อายุ จำนวนสมาชิกในครอบครัว ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในพื้นที่ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ดังแสดงไว้ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ อายุ จำนวนสมาชิกในครอบครัว ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในพื้นที่ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ (n = 300)

ข้อมูลทั่วไป		จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	96	32.0
	หญิง	204	68.0
อายุ	ต่ำกว่า 20 ปี	30	10.0
	20-29 ปี	29	9.6
	30-39 ปี	62	20.7
	40-49 ปี	87	29.0
	50-59 ปี	57	19.0
	60-69 ปี	27	9.0
	70 ปีขึ้นไป	8	2.7
	จำนวนสมาชิกในครอบครัว		
	1 คน	8	2.7
	2 คน	23	7.7
	3 คน	56	18.7
	4 คน	118	39.3
	5 คน	61	20.3
	6 คน	23	7.7
	7 คน	9	3.0
	10 คน	1	0.3
	13 คน	1	0.3

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในพื้นที่		
ต่ำกว่า 15 ปี	56	18.7
15-34 ปี	113	37.7
35-54 ปี	92	30.7
55-74 ปี	37	12.3
75 ปีขึ้นไป	2	0.6
สถานภาพสมรส		
คู่	210	70.0
โสด	61	20.3
หม้าย	21	7.0
หย่า/แยก	8	2.7
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	177	58.0
มัธยมศึกษาตอนต้น(ม.1-3)	51	17.0
มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-6)	61	20.4
อนุปริญญา	7	2.3
ปริญญาตรี	6	2.0
สูงกว่าปริญญาตรี	1	0.3
อาชีพหลัก		
รับจ้าง/ผู้ใช้แรงงาน	86	28.7
ค้าขาย	77	25.7
เกษตรกร	52	17.3
นักเรียน/นักศึกษา	32	10.7
ไม่ได้ทำงาน	21	7.0
แม่บ้าน	19	6.3
ข้าราชการ/บำนาญ/บำเหน็จ	13	4.3

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
น้อยกว่า 3000 บาท	140	46.7
3,000 – 6,000 บาท	134	44.7
6,001 – 9,000 บาท	10	3.3
9,001 – 12,000 บาท	11	3.7
12,000 บาทขึ้นไป	5	1.6

จากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในครั้งนี้ มีเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คือ เพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 68 เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 32 มีอายุอยู่ในช่วง 40 – 49 ปี คิดเป็นร้อยละ 29 รองลงมาได้แก่ช่วงอายุ 30 – 39 ปี ร้อยละ 20.7 ช่วงอายุ 50 – 59 ปี ร้อยละ 19 มีจำนวนสมาชิก 4 คน คิดเป็นร้อยละ 39.3 รองลงมาได้แก่ 5 คน ร้อยละ 20.3 และ 3 คน ร้อยละ 18.7 มีระยะเวลาอาศัยอยู่ในพื้นที่อยู่ระหว่าง 15 – 34 ปี ร้อยละ 37.7 รองลงมาได้แก่ 35 – 54 ปี ร้อยละ 30.7 มีสถานภาพสมรสคู่ ร้อยละ 70 โสด ร้อยละ 20.3 กลุ่มตัวอย่างมีระดับการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 58.0 รองลงมาได้แก่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 20.3 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1 - 3) ร้อยละ 17 ระดับอนุปริญญา ร้อยละ 2.3 มีอาชีพรับจ้างหรือผู้ใช้แรงงาน ร้อยละ 28.7 รองลงมาได้แก่ อาชีพค้าขาย ร้อยละ 25.7 อาชีพเกษตรกรรม ร้อยละ 17.3 นักเรียน/นักศึกษา ร้อยละ 10.7 กลุ่มตัวอย่างมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 3,000 บาท ร้อยละ 46.7 รองลงมาได้แก่ 3,000 - 6,000 บาท ร้อยละ 44.7

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการดำรงตำแหน่งทางสังคมในหมู่บ้าน
(n = 300)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มี	246	82.0
มีตำแหน่ง	54	18.0
ตำแหน่งทางสังคม(ตอบได้หลายข้อ)		
- อสม.	28	52.0
- กม./พช.ผญบ.	13	24.0
- กรรมการกลุ่มแม่บ้าน	10	18.5
- กรรมการกลุ่มออมทรัพย์/กองทุนหมู่บ้าน	8	15.0
- อื่นๆ	5	9.0
- สมาชิกสภาเทศบาล/อบต.	4	7.5

จากตารางที่ 2 พบว่า ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างไม่ได้ดำรงตำแหน่งทางสังคมในระดับหมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 82.0 ส่วนตำแหน่งทางสังคมในระดับหมู่บ้าน เป็น อสม. มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 52.0 รองลงมาได้แก่ กรรมการหมู่บ้าน หรือผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ร้อยละ 24.0 และกรรมการกลุ่มแม่บ้าน ร้อยละ 18.5

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโรค
ไข้เลือดออก (n = 300)

การได้รับข่าวสาร	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคย	4	1.3
เคย	296	98.7
แหล่งข้อมูล (ตอบได้หลายข้อ)		
- โทรทัศน์	220	73.3
- หอกระจายข่าว/เสียงตามสาย	193	64.3
- อสม.	151	50.3
- หนังสือพิมพ์	103	34.3
- การแนะนำจาก จนท.สธ.	86	28.7
- วิทยุ	81	27.0
- คนในครอบครัว	57	19.0
- โปสเตอร์	54	18.0
- ตำรา/เอกสาร/แผ่นพับ	49	16.3
- การอบรม	34	11.3
- ผู้นำชุมชน	27	9.0

จากตารางที่ 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออก ร้อยละ 98.7 ส่วนมากได้รับช่องทางหรือแหล่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออก จากโทรทัศน์ ร้อยละ 73.3 รองลงมาได้แก่ เสียงตามสายหรือหอกระจายข่าว ร้อยละ 64.3 จากอาสาสมัครสาธารณสุขระดับหมู่บ้านหรือ อสม. ร้อยละ 50.3 จากหนังสือพิมพ์ ร้อยละ 34.3 และจากการแนะนำของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร้อยละ 28.7

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการรับรู้การมีผู้ป่วยไข้เลือดออกในหมู่บ้านในรอบ 1 ปี

การรับรู้การมีผู้ป่วยไข้เลือดออกในหมู่บ้าน	จำนวน	ร้อยละ
มี	108	36.0
ไม่มี	137	45.7
ไม่ทราบ	55	18.3
รวม	300	100.0

จากตารางที่ 4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 45.7 รับรู้ว่าไม่มีผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกในหมู่บ้าน ร้อยละ 36.0 รับรู้ว่ามีการมีผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกในหมู่บ้าน และร้อยละ 18.3 ไม่ทราบว่ามีการมีผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกในหมู่บ้านหรือไม่

ส่วนที่ 2 การรับรู้เรื่องโรคไข้เลือดออกของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคไข้เลือดออก การรับรู้ความรุนแรงของโรค การรับรู้ถึงประโยชน์ของการปฏิบัติเพื่อป้องกันโรค และการรับรู้ถึงอุปสรรคของการปฏิบัติเพื่อป้องกันโรค ผลของการวิเคราะห์ ดังแสดงไว้ในตารางที่ 4

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรค (n = 300)

การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรค	เห็น	เห็น	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น	ไม่เห็น
	ด้วย อย่างยิ่ง	ด้วย		ด้วย	ด้วย อย่างยิ่ง
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
1. ผู้ใหญ่ที่มีสุขภาพแข็งแรงมีโอกาสน้อยที่จะป่วยด้วยโรคไข้เลือดออก	12 (4.0)	204 (68.0)	56 (18.7)	0 (0.0)	28 (9.3)
2. เด็กเท่านั้นที่มีโอกาสป่วยด้วยโรคไข้เลือดออก*	9 (3.0)	0 (0.0)	47 (15.7)	204 (68.0)	40 (13.3)
3. การที่มีผู้ป่วยเป็นไข้เลือดออกในหมู่บ้าน ทำให้ท่านและสมาชิกในครอบครัวมีโอกาสป่วยด้วย	42 (14.0)	199 (63.3)	48 (16.0)	0 (0.0)	11 (3.7)
4. ในบ้านหรือ บริเวณบ้านที่มีน้ำขัง ทำให้ เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย	130 (43.3)	161 (53.7)	3 (1)	4 (1.3)	2 (0.7)
5. ไข้เลือดออกจะแพร่ระบาดมากขึ้นในฤดูฝน	131 (43.7)	158 (52.7)	9 (3.0)	2 (0.7)	0 (0.0)
6. ยุงที่กัดในเวลาากลางคืนเท่านั้นที่เป็นยุงนำเชื้อไข้เลือดออก*	4 (1.3)	17 (5.7)	138 (46.0)	91 (30.3)	50 (16.7)
7. การที่มีภาชนะเก็บน้ำแต่ไม่มีฝาปิดมิดชิด จะทำให้เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย	107 (35.7)	171 (57.0)	12 (4.0)	6 (2.0)	4 (1.3)

* ข้อความด้านลบ

จากตารางที่ 5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคไข้เลือดออก การรับรู้เชิงบวกที่เห็นด้วยเป็นส่วนมาก ได้แก่โอกาสที่ผู้ใหญ่ที่มีสุขภาพแข็งแรงมีโอกาสน้อยที่จะป่วยด้วยโรคไข้เลือดออก เห็นด้วย ร้อยละ 68.0 รองลงมาได้แก่ การที่มีผู้ป่วยเป็นไข้เลือดออกในหมู่บ้าน ทำให้ท่านและสมาชิกในครอบครัวมีโอกาสป่วยด้วย เห็นด้วย ร้อยละ 63.3

การรับรู้เชิงลบที่ไม่เห็นด้วยส่วนมาก ได้แก่ เด็กเท่านั้นที่มีโอกาสป่วยด้วยโรคไข้เลือดออก ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 68.0 รองลงมาคือยุงที่กัดในเวลากลางคืนเท่านั้นที่เป็นยุงนำโรคไข้เลือดออก ไม่แน่ใจร้อยละ 46.0 และไม่เห็นด้วย ร้อยละ 30.3

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรค

ระดับการรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรค		จำนวน	ร้อยละ
ระดับต่ำ	(1.00 – 2.33)	0	0.0
ระดับปานกลาง	(2.34 – 3.66)	122	40.7
ระดับสูง	(3.67 – 5.00)	178	59.3
รวม		300	100.0

ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 0.36)

จากตารางที่ 6 พบว่า คะแนนเฉลี่ยการรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคไข้เลือดออกของกลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ 3.76 อยู่ในระดับสูง เมื่อจำแนกเป็นระดับต่างๆ พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 59.3 มีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้อยู่ในระดับสูง ร้อยละ 40.7 มีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการรับรู้อุปสรรคของการป้องกันโรค
(n = 300)

การรับรู้อุปสรรคของการป้องกันโรค	เห็น	เห็น	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น	ไม่เห็น
	ด้วย อย่างยิ่ง	ด้วย		ด้วย	ด้วย อย่างยิ่ง
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
1. การพ่นหมอกควันทำให้อากาศมีกลิ่นเหม็น	28 (9.3)	150 (50.0)	45 (15.0)	59 (19.7)	18 (6.0)
2. การสำรวจแหล่งน้ำขังในบ้านและชุมชนต้อง ใช้เวลานาน	15 (5.0)	64 (21.3)	42 (14.0)	141 (47.0)	38 (12.7)
3. การนอนกางมุ้งตอนกลางวันทำให้ร้อน อึด อึด และไม่เคยชิน	18 (6.0)	69 (23.0)	94 (31.3)	88 (29.3)	31 (10.3)
4. การใส่ทรายอะเบทในที่เก็บกักน้ำทำให้ รสชาติของน้ำเปลี่ยนไป	16 (5.3)	57 (19.0)	153 (51.0)	55 (18.3)	19 (6.3)
5. การป้องกันไข้เลือดออกจะต้องได้รับความ ร่วมมือในการกำจัดลูกน้ำยุงลายจากทุกคนใน ชุมชน	143 (47.7)	147 (49.0)	3 (1.0)	5 (1.7)	2 (0.7)
6. การคว่ำหรือเปลี่ยนน้ำในภาชนะที่มีน้ำขัง และไม่มีฝาปิด ภายในบ้านและบริเวณบ้าน ทุกบ้าน ทำได้ยาก	18 (6.0)	31 (10.3)	38 (12.7)	173 (57.7)	40 (13.3)
7. การป้องกันยุงกัดทำได้ยาก จึงทำให้ ไข้เลือดออกระบาดได้ง่าย	26 (8.7)	63 (21.0)	35 (11.7)	159 (53.0)	17 (5.7)

จากตารางที่ 7 พบว่า สิ่งที่ถูกกลุ่มตัวอย่างที่เห็นว่าเป็นอุปสรรค ได้แก่ การพ่นหมอกควัน
ทำให้อากาศมีกลิ่นเหม็น เห็นด้วย ร้อยละ 50.0 การนอนกางมุ้งตอนกลางวันทำให้ร้อน อึดอึด ไม่
เคยชิน เห็นด้วย ร้อยละ 23.0 ไม่แน่ใจร้อยละ 31.0 และไม่เห็นด้วย ร้อยละ 29.3 และการใส่

ทรายอะเบทในที่เกิดกักน้ำทำให้รสชาติของน้ำเปลี่ยนไป เห็นด้วย ร้อยละ 19.0 ไม่แน่ใจ ร้อยละ 51.0 ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 18.3

สิ่งทีกลุ่มตัวอย่างไม่เห็นว่าเป็นอุปสรรค ได้แก่ การคว่ำหรือเปลี่ยนน้ำในภาชนะที่มีน้ำขังและไม่มีฝาปิด ภายในบ้านและบริเวณบ้านทุกบ้าน ทำได้ยาก ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 57.7 การป้องกันยุงกัดทำได้ยาก จึงทำให้ใช้เลืดอกออกกระบาดได้ง่าย ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 53.0 การสำรวจแหล่งน้ำขังในบ้านและชุมชนต้องใช้เวลาาก ร้อยละ 47.0 การป้องกันใช้เลืดอกจะต้องได้รับความร่วมมือในการกำจัดลูกน้ำยุงลายจากทุกคนในชุมชน เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 47.7 เห็นด้วย ร้อยละ 49.0

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการรับรู้อุปสรรคของการป้องกันโรค

ระดับการรับรู้อุปสรรคของการป้องกันโรค		จำนวน	ร้อยละ
ระดับต่ำ	(1.00 – 2.33)	11	3.7
ระดับปานกลาง	(2.34 – 3.66)	212	70.7
ระดับสูง	(3.67 – 5.00)	77	25.7
รวม		300	100.0

ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.44, S.D. = 0.47$)

จากตารางที่ 8 พบว่า คะแนนเฉลี่ยการรับรู้อุปสรรคของการปฏิบัติเพื่อป้องกันโรคใช้เลืดอกของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 3.44 อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นระดับต่างๆ พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 70.7 มีคะแนนการรับรู้อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 3.7 มีคะแนนการรับรู้อยู่ในระดับสูง และร้อยละ 21.3 มีคะแนนการรับรู้อยู่ในระดับต่ำ

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการรับรู้ความรุนแรงของโรค (n = 300)

การรับรู้ความรุนแรงของโรค	เห็น	เห็น	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น	ไม่เห็น
	ด้วย	ด้วย		ด้วย	ด้วย
	อย่างยิ่ง				อย่างยิ่ง
	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน
	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)
1. การป่วยเป็นไข้เลือดออก ถ้าไม่รักษาที่หายเองได้*	75 (25.0)	6 (2.0)	7 (2.3)	73 (24.3)	139 (46.3)
2. เด็กที่ป่วยเป็นไข้เลือดออก อาจถึงตายได้	125 (41.7)	144 (48.0)	13 (4.3)	11 (3.7)	7 (2.3)
3. การรักษาไข้เลือดออกต้องใช้เงินมาก	30 (10.0)	45 (15.0)	86 (28.7)	126 (42.0)	13 (4.3)
4. การป่วยเป็นไข้เลือดออก ต้องใช้เวลาพักผ่อนนาน	53 (17.7)	94 (31.3)	126 (42.0)	23 (7.7)	4 (1.3)
5. ถ้าเป็นไข้เลือดออกแล้วไม่รักษา อาจเกิดเลือดออกจนช็อกหมดสติได้	114 (38.0)	142 (47.3)	31 (10.3)	10 (3.3)	3 (1.0)
6. ผู้ใหญ่ที่ป่วยเป็นไข้เลือดออก อาการจะไม่รุนแรง	11 (3.7)	22 (7.3)	99 (33.0)	157 (52.3)	11 (3.7)
7. การป่วยเป็นไข้เลือดออกทำให้เสียเวลาทำงาน	47 (15.7)	203 (66.7)	27 (9.0)	14 (4.7)	9 (3.0)

* ข้อความด้านลบ

จากตารางที่ 9 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ความรุนแรงของโรค ดังนี้ ได้แก่ การป่วยเป็นไข้เลือดออกทำให้เสียเวลาทำงาน เห็นด้วย ร้อยละ 66.7 รองลงมาได้แก่เด็กที่ป่วยเป็นไข้เลือดออก อาจถึงตายได้ เห็นด้วย ร้อยละ 48.0 ถ้าเป็นไข้เลือดออกแล้วไม่รักษา อาจเกิดเลือดออกจนช็อกหมดสติได้ เห็นด้วย ร้อยละ 47.3 ส่วนการป่วยเป็นไข้เลือดออก ต้องใช้เวลาพักผ่อนนาน ไม่แน่ใจ ร้อยละ 42.0 การรักษาไข้เลือดออก ต้องใช้เงินมาก ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 42.0 ไม่แน่ใจ ร้อยละ 28.7

ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการรับรู้ความรุนแรงของโรค

ระดับการรับรู้ความรุนแรงของโรค		จำนวน	ร้อยละ
ระดับต่ำ	(1.00 – 2.33)	1	0.3
ระดับปานกลาง	(2.34 – 3.66)	143	47.7
ระดับสูง	(3.67 – 5.00)	156	52.0
รวม		300	100.0

ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.55, S.D. = 0.56$)

จากตารางที่ 10 พบว่า คะแนนเฉลี่ย การรับรู้ความรุนแรงของการป่วยเป็นโรค ไข้เลือดออก ของกลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ 3.55 อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นระดับต่างๆ พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 52.0 มีคะแนนการรับรู้ อยู่ในระดับสูง ร้อยละ 47.7 มีคะแนนการรับรู้ อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการรับรู้ประโยชน์ของการป้องกันโรค
(n = 300)

การรับรู้ประโยชน์ของการป้องกันโรค	เห็น	เห็น	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น	ไม่เห็น
	ด้วย อย่างยิ่ง	ด้วย		ด้วย	ด้วย อย่างยิ่ง
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
1. ทุกบ้านควรช่วยกันกำจัดลูกน้ำยุงลาย จึงจะ ป้องกันโรคได้	141 (47.0)	148 (49.3)	4 (1.3)	5 (1.7)	2 (0.7)
2. เวลานอนกลางวัน ควรป้องกันยุงกัดโดยเปิด พัดลมไถ่ยุงก็เพียงพอ*	76 (25.3)	33 (11.0)	37 (12.3)	104 (34.7)	50 (16.7)
3. การกำจัดแหล่งน้ำขัง จะช่วยลดการเกิด ยุงลาย	120 (40.0)	166 (55.3)	9 (3.0)	4 (1.3)	1 (0.3)
4. การปิดฝาภาชนะใส่น้ำขังให้มิดชิด จะช่วย ป้องกันไม่ให้มีแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย	121 (40.3)	162 (54.0)	13 (4.3)	4 (1.3)	0 (0.0)
5. หากนอนกางมุ้งแล้วสามารถป้องกันยุงกัด โดย ไม่จำเป็นต้องกำจัดแหล่งน้ำขังก็ได้*	72 (24.0)	9 (3.0)	26 (8.7)	125 (41.7)	68 (22.7)
6. การจัดบ้านให้มีแสงสว่างเข้าถึงและไม่มีมุม มืดทำให้ยุงลายไม่มาอาศัย	55 (18.3)	173 (57.7)	54 (18.0)	14 (4.7)	4 (1.3)
7. การสำรวจแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายทุกสัปดาห์ จะช่วยป้องกันโรคไข้เลือดออก	103 (34.3)	176 (58.7)	12 (4.0)	6 (2.0)	3 (1.0)

* ข้อความค้นพบ

จากตารางที่ 11 พบว่ากลุ่มตัวอย่าง มีการรับรู้ประโยชน์ของการป้องกันโรค ได้แก่ การ
สำรวจแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายทุกสัปดาห์จะช่วยป้องกันโรคไข้เลือดออก เห็นด้วย ร้อยละ 58.7 เห็น
ด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 34.3 การจัดบ้านให้มีแสงสว่างเข้าถึงและไม่มีมุมมืดทำให้ยุงลายไม่มาอาศัย
เห็นด้วย ร้อยละ 57.7 เห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 18.3 หากนอนกางมุ้งแล้วสามารถป้องกันยุงกัด โดย
ไม่จำเป็นต้องกำจัดแหล่งน้ำขังก็ได้ ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 41.7 เห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 24.0 เวลา

นอนกลางวัน ควรป้องกันยุงกัดโดยเปิดพัดลมไต่ยุงก็เพียงพอ ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 34.7 เห็นด้วย
อย่างยิ่ง ร้อยละ 25.3 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 16.7

ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการรับรู้ประโยชน์ของการปฏิบัติ
เพื่อป้องกันโรคไข้เลือดออก

ระดับการรับรู้ประโยชน์ของการปฏิบัติเพื่อ ป้องกันโรค		จำนวน	ร้อยละ
ระดับต่ำ	(1.00 – 2.33)	0	0.0
ระดับปานกลาง	(2.34 – 3.66)	91	30.3
ระดับสูง	(3.67 – 5.00)	209	69.7
รวม		300	100.0

ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.57)

จากตารางที่ 12 พบว่า คะแนนเฉลี่ย การรับรู้ประโยชน์ของการปฏิบัติเพื่อป้องกันโรค
ไข้เลือดออกของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเท่ากับ 3.94 อยู่ในระดับสูง เมื่อจำแนกเป็นระดับต่างๆ พบว่า
กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 69.7 มีคะแนนการรับรู้อยู่ในระดับสูง ร้อยละ 30.3 มีคะแนนการรับรู้อยู่ใน
ระดับปานกลาง

ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการรับรู้โดยรวม

ระดับการรับรู้โดยรวม	จำนวน	ร้อยละ
ระดับต่ำ (1.00 – 2.33)	0	0.0
ระดับปานกลาง (2.34 – 3.66)	156	52.0
ระดับสูง (3.67 – 5.00)	144	48.0
รวม	300	100.0

ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.66, S.D. = 0.34$)

จากตารางที่ 13 พบว่า คะแนนเฉลี่ยการรับรู้เกี่ยวกับโรคไข้เลือดออกโดยรวมของกลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ 3.66 อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นระดับต่างๆ พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 52.0 มีคะแนนการรับรู้อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 48.0 มีคะแนนการรับรู้อยู่ในระดับสูง

ส่วนที่ 3 พฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออกของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อตกลงเบื้องต้น ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลได้จากแบบวัดพฤติกรรม ที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้เท่านั้น

ตารางที่ 14 จำนวนและร้อยละ ของพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออก ของกลุ่มตัวอย่าง
จำแนกเป็นรายชื่อ (n = 300)

พฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออก	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ
	เป็นประจำ	บ่อยครั้ง	บางครั้ง
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
1. ท่านมีการป้องกันไม่ให้ยุงลายไข้โดยการใส่ทรายอะเบทในโอ่ง/ภาชนะเก็บน้ำใช้	41 (13.7)	118 (39.3)	141 (47.0)
2. เวลาตอนกลางวัน ท่านนอนในห้องที่มีมุ้งลวดหรือนอนกางมุ้ง	75 (25.0)	96 (32.0)	129 (43.0)
3. ท่านสำรวจภาชนะเก็บน้ำของท่านเพื่อหาลูกน้ำยุงลายทุกสัปดาห์	87 (29.0)	95 (31.7)	118 (39.3)
4. ท่านกำจัด เศษวัสดุ-ภาชนะที่จะเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายบริเวณบ้าน ทุกสัปดาห์	66 (22.0)	111 (37.0)	123 (41.0)
5. ท่านปิดฝาภาชนะเก็บน้ำอย่างมิดชิดไม่ให้ยุงเข้าไปวางไข่	50 (16.7)	86 (28.7)	164 (54.7)
6. เวลาพลบค่ำท่านจะอยู่ภายในบ้านที่มีมุ้งลวดมิดชิดหรือจุดยาไล่ยุง	75 (25.0)	94 (31.3)	131 (43.7)
7. ท่านปรับปรุงบริเวณบ้านเพื่อกำจัดแหล่งน้ำ ชั่งที่อาจเป็นแหล่งเพาะพันธุ์หรือที่อาศัยของยุงลายทุกเดือน	64 (21.3)	104 (34.7)	132 (44.0)
8. ท่านใช้ยาฉีดพ่น ยาจุดกันยุง เมื่อพบยุงลายในบ้าน	107 (35.7)	79 (26.3)	114 (38.0)
9. ท่านเปลี่ยนทรายอะเบทในภาชนะหรือโอ่งน้ำใช้ทุก 3 เดือน	52 (17.4)	88 (29.3)	160 (53.3)
10. ท่านเปลี่ยนน้ำในแจกัน หรือขวดใส่น้ำปลูกต้นไม้และ/หรือจานรองขาตู้กับข้าว โต้ะอาหารเป็นประจำ หรือใส่วัสดุที่ทำให้ยุงลายไม่สามารถวางไข่ได้	44 (14.7)	118 (39.3)	138 (46.0)

จากตารางที่ 14 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมในการปฏิบัติเพื่อป้องกันโรคไข้เลือดออกที่ยังไม่เหมาะสมเกี่ยวกับการกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย ได้แก่ การปิดภาชนะเก็บน้ำมิดชิด ป้องกันไม่ให้ยุงลายเข้าไปวางไข่ เป็นบางครั้ง ถึงร้อยละ 54.7 การเปลี่ยนทรายอะเบทในภาชนะหรือโอ่งน้ำที่ใช้ทุก 3 เดือน เป็นบางครั้ง ร้อยละ 53.3 และ มีการป้องกันไม่ให้ยุงลายไข่ โดยการใส่ทรายอะเบทในภาชนะเก็บน้ำบางครั้ง ร้อยละ 47.0

ในส่วนพฤติกรรมการป้องกันโรคเกี่ยวข้องกับตัวบุคคล พบว่า ในเวลาพลบค่ำกลุ่มตัวอย่างจะอยู่ในบ้านที่มีมุ้งลวดปิดมิดชิดหรือจุกยาไล่ยุงเป็นบางครั้ง ร้อยละ 43.2 และเวลานอนกลางวันจะนอนในห้องที่มีมุ้งลวดหรือนอนกางมุ้ง เป็นบางครั้ง ร้อยละ 43.0

พฤติกรรมการดูแลสิ่งแวดล้อม เพื่อป้องกันยุงลาย พบว่า มีการปรับปรุงบริเวณบ้าน เพื่อกำจัดน้ำขังที่อาจเป็นแหล่งเพาะพันธุ์หรือที่อยู่อาศัยของยุงลายทุกเดือน เป็นบางครั้ง ร้อยละ 44.0 เปลี่ยนน้ำในแจกันหรือขวดใส่น้ำปลุกต้นไม้และ/หรือจานรองขาตู้กับข้าว โตะอาหารเป็นประจำ หรือใส่วัสดุที่ทำให้ยุงลายไม่สามารถวางไข่ได้ เป็นบางครั้ง ร้อยละ 46.0

ตารางที่ 15 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับพฤติกรรมการป้องกันโรค
ไข้เลือดออก

ระดับพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออก		จำนวน	ร้อยละ
ระดับต่ำ	(0.00 – 1.00)	24	8.0
ระดับปานกลาง	(1.01 – 2.00)	209	69.7
ระดับดี	(2.01 – 3.00)	67	22.3
รวม		300	100.00

ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.77$, S.D. = 0.44)

จากตารางที่ 15 พบว่า คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออกของกลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ 1.77 อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นระดับต่างๆ พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 69.7 มีคะแนนพฤติกรรมการป้องกัน โรคอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 22.3 มีคะแนนพฤติกรรมอยู่ในระดับสูง และร้อยละ 8.0 มีคะแนนพฤติกรรมอยู่ในระดับต่ำ

ส่วนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ และพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออกของกลุ่ม
ตัวอย่าง

ตารางที่ 16 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างการรับรู้และพฤติกรรมการป้องกันโรค
ไข้เลือดออก

การรับรู้	พฤติกรรมการป้องกันโรค ไข้เลือดออก	P -value
การรับรู้โรคไข้เลือดออกโดยรวม	.146*	.011
การรับรู้โรคไข้เลือดออกรายด้าน		
การรับรู้ถึงโอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรค	.157**	.007
การรับรู้อุปสรรคในการป้องกันโรค	-.065	.265
การรับรู้ถึงความรุนแรงของโรค	.179**	.002
การรับรู้ประโยชน์ในการป้องกันโรค	.204**	.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติ($p - value < .05$)

** มีนัยสำคัญทางสถิติ($p - value < .01$)

จากตารางที่ 16 พบว่า การรับรู้โรคไข้เลือดออกโดยรวม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับ
พฤติกรรมในการป้องกันโรคไข้เลือดออก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความสัมพันธ์
รายด้านพบว่า การรับรู้ถึงโอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคไข้เลือดออก การรับรู้ถึงความรุนแรงของโรค
ไข้เลือดออก และการรับรู้ประโยชน์ในการป้องกันโรคไข้เลือดออก มีความสัมพันธ์ทางบวกกับ
พฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ส่วนการรับรู้อุปสรรค
ในการป้องกันโรคไข้เลือดออก ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออก